

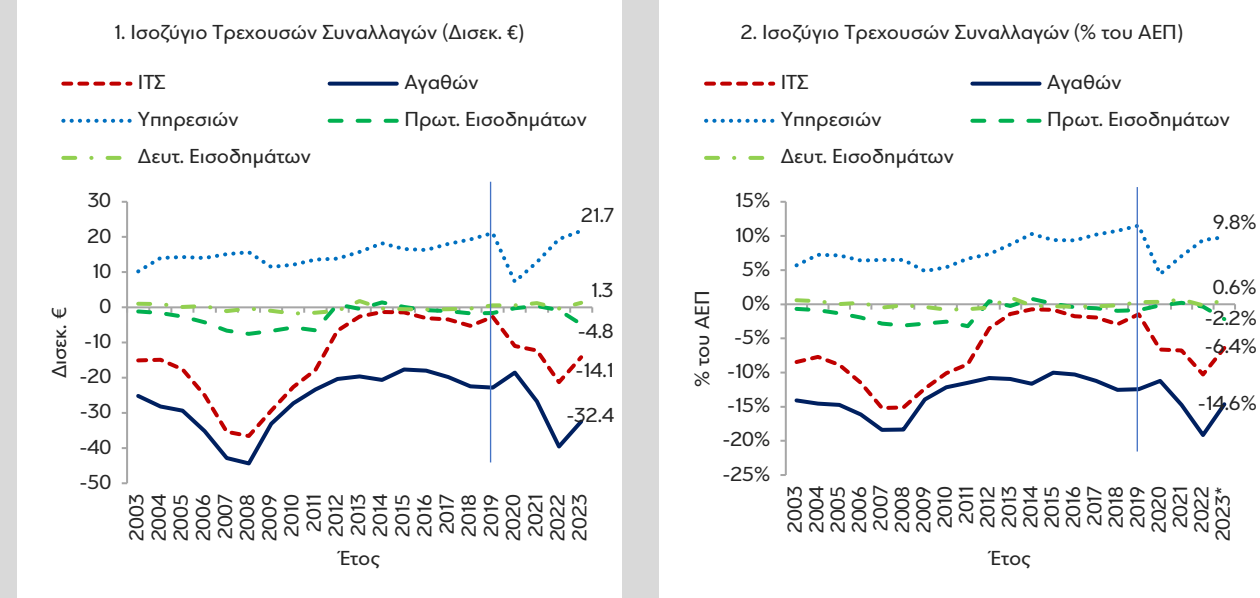
7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1 Μαρτίου 2024, Τεύχος 495

Η μείωση των τιμών της ενέργειας και η ανάκαμψη του τουρισμού βελτίωσαν το έλλειμμα του εξωτερικού ισοζυγίου το 2023

Την περασμένη εβδομάδα η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) δημοσίευσε τα στοιχεία του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών για τον μήνα Δεκ-23.¹ Η εν λόγω μεταβλητή αποτελείται από 4 επί μέρους ισοζύγια: των αγαθών, των υπηρεσιών, των πρωτογενών εισοδημάτων και των δευτερογενών εισοδημάτων. Το άθροισμά τους δείχνει τη διαφορά ανάμεσα στις εισπράξεις και τις πληρωμές από συναλλαγές που πραγματοποιεί μια οικονομία με άλλες οικονομίες του εξωτερικού για αγορά και πώληση αγαθών και υπηρεσιών, για εισόδημα από εργασία και επενδύσεις και για μονομερείς μεταβιβάσεις κεφαλαίων. Οι εισπράξεις -π.χ. οι δαπάνες για καταλύματα και εστίαση των ξένων τουριστών στην Ελλάδα- καταγράφονται ως πιστωτική εγγραφή στους λογαριασμούς καθότι συνεπάγονται την εισροή κεφαλαίων από την αλλοδαπή, ενώ οι πληρωμές -π.χ. αγορές καυσίμων των ελληνικών επιχειρήσεων από το εξωτερικό- καταγράφονται ως χρεωστική εγγραφή στους λογαριασμούς καθότι συνεπάγονται την εκροή κεφαλαίων προς την αλλοδαπή.

Σχήμα 1: Ελλάδα – Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) και Επί Μέρους Ισοζύγια (*στο Σχήμα 1.2 το ονομαστικό ΑΕΠ του 2023 ισούται με την πρόβλεψη του ΔΝΤ τον Ιαν-24, €221,6 δισεκ.)

Πηγή: ΤτΕ, ΕΛΣΤΑΤ, ΔΝΤ, Eurobank Research.

¹ Τα στοιχεία παρατίθενται σε τρέχουσες τιμές και δεν είναι εποχικά διορθωμένα. Συνεπώς, εμπεριέχουν την επίδραση των τιμών και των εποχικών παραγόντων. Όταν υπολογίζουμε τις ετήσιες μεταβολές των επί μέρους μεταβλητών -για παράδειγμα τη διαφορά ανάμεσα στα τουριστικά έσοδα των ετών 2023 και 2022- οι εποχικές επιδράσεις σε μεγάλο βαθμό εξαλείφονται, ενώ οι αντίστοιχες των τιμών παραμένουν.

Συγγραφείς

Στυλιανός Γ. Γώγος
Ερευνητής Οικονομολόγος, PhD
sgogos@eurobank.gr

Ισοδύναμα, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών δείχνει τη διαφορά ανάμεσα στην εθνική αποταμίευση και τη συνολική επένδυση (πάγια + μεταβολή αποθεμάτων). Όταν είναι ελλειμματικό, το σύνολο των εισπράξεων υπολείπεται των αντίστοιχων πληρωμών και η εθνική αποταμίευση είναι μικρότερη από τις επενδύσεις, με αποτέλεσμα η οικονομία να αντλεί κεφάλαια από την αλλοδαπή (π.χ. δανεισμός, ξένες άμεσες επενδύσεις κ.α.) για να καλύψει το κενό (μείωση των καθαρών ξένων περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε εγχώριους φορείς). Αντιθέτως, όταν είναι πλεονασματικό, το σύνολο των εισπράξεων υπερβαίνει τις αντίστοιχες πληρωμές και η εθνική αποταμίευση είναι μεγαλύτερη από τις επενδύσεις, με αποτέλεσμα η οικονομία να διοχετεύει κεφάλαια προς την αλλοδαπή (αύξηση των καθαρών ξένων περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε εγχώριους φορείς).

Όπως παρουσιάζεται στα Σχήματα 1.1 και 1.2, το έλλειμμα του εξωτερικού ισοζυγίου της Ελλάδας, μετά τη μεγάλη διεύρυνση που σημείωσε την 3ετία 2020-2022 κυρίως λόγω της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης, βελτιώθηκε το 2023, εντούτοις παρέμεινε σε πολύ υψηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με την προ πανδημίας περίοδο.² Αναλυτικά, διαμορφώθηκε στα €14,1 δισεκ. σε τρέχουσες τιμές, μειωμένο κατά 7,1 δισεκ. ή 33,4% σε σύγκριση με το 2022. Βάσει της πρόσφατης πρόβλεψης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) για το ονομαστικό ΑΕΠ της Ελλάδας το 2023 (€221,6 δισεκ.), το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών διαμορφώθηκε στο 6,4% του ΑΕΠ από 10,3% το 2022 (υψηλό 13 ετών!).³ Ποιοι παράγοντες οδήγησαν σε αυτό το αποτέλεσμα; Ακολουθούν τα αποτελέσματα των 4 ισοζυγίων που συνθέτουν το εξωτερικό ισοζύγιο. Αποδεικνύεται ότι η μείωση των πληρωμών για καύσιμα, κυρίως λόγω της πτώσης των τιμών της ενέργειας, και η αύξηση των εισπράξεων για ταξιδιωτικές υπηρεσίες εξαιτίας της συνεχιζόμενης ανάκαμψης του τουρισμού, οδήγησαν στη μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το 2023. Αντιθέτως, η αύξηση των πληρωμών για εισόδημα από τόκους, μερίσματα και κέρδη, δηλαδή από επενδύσεις που πραγματοποιούν φορείς του εξωτερικού στην ελληνική οικονομία, αντιστάθμισε σε έναν βαθμό την παραπάνω βελτίωση.

- Ισοζύγιο Αγαθών (-€32,4 δισεκ. το 2023 από -€39,6 δισεκ. το 2022)

Το ισοζύγιο αγαθών (balance of goods) αποτελείται από 3 επί μέρους ισοζύγια: των καυσίμων, των πλοίων και των αγαθών χωρίς καύσιμα και πλοία. Το 2023, το ισοζύγιο αγαθών κατέγραψε έλλειμμα €32,4 δισεκ., μικρότερο κατά €7,1 δισεκ. ή 18,1% σε σχέση με το περασμένο έτος. Η συνιστώσα των καυσίμων είχε μακράν τη μεγαλύτερη συνεισφορά σε αυτό το αποτέλεσμα (κατά 89,1%), καθώς οι πληρωμές προς το εξωτερικό για αγορές καυσίμων μειώθηκαν κατά €9,7 δισεκ. ή 31,4%, ξεπερνώντας την αντίστοιχη μείωση των εισπράξεων από το εξωτερικό για πωλήσεις καυσίμων (€3,3 δισεκ. ή 18,9%). Σε ό,τι αφορά το ισοζύγιο αγαθών χωρίς καύσιμα και πλοία, η μείωση των πληρωμών ήταν ελαφρώς μεγαλύτερη από την αντίστοιχη μείωση των εισπράξεων, με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση του ελλείμματος κατά €0,6 δισεκ. ή 2,2%. Η αποκλιμάκωση των τιμών της ενέργειας, η συσσώρευση αποθεμάτων το προηγούμενο έτος (π.χ. για λόγους ασφαλείας λόγω του πολέμου στην Ουκρανία

² Η πανδημία λόγω των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης κατακρήμισε τα τουριστικά έσοδα τη διετία 2020-2021, ενώ η ενεργειακή κρίση, παράλληλα με την ισχυρή άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων στη μεταπανδημική περίοδο, οδήγησε σε πολύ μεγάλη αύξηση της αξίας των εισαγωγών το 2022.

³ Την Πέμπτη 7 Μαρτίου 2024 η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) είναι προγραμματισμένο να δημοσιεύσει την πρώτη εκτίμηση των ετήσιων εθνικών λογαριασμών του έτους 2023.

και της ενεργειακής κρίσης), ο ήπιος χειμώνας και η επιβράδυνση της μεταπανδημικής ζήτησης ερμηνεύουν τα παραπάνω αποτελέσματα.

- Ισοζύγιο Υπηρεσιών (+€21,7 δισεκ. το 2023 από +€19,4 δισεκ. το 2022)

Το ισοζύγιο υπηρεσιών (balance of services) αποτελείται από 3 επί μέρους ισοζύγια: το ταξιδιωτικό, των μεταφορών και των λοιπών υπηρεσιών. Το 2023, το ισοζύγιο υπηρεσιών σημείωσε πλεόνασμα €21,7 δισεκ., υψηλότερο κατά €2,3 δισεκ. ή 12,1% σε σχέση με το περασμένο έτος. Κυρίαρχο ρόλο σε αυτό το αποτέλεσμα έπαιξε η ενίσχυση του ταξιδιωτικού πλεονάσματος λόγω της ανάκαμψης του τουριστικού κλάδου, σε μια χρονιά μάλιστα με ισχνούς ρυθμούς μεγέθυνσης για οικονομίες (με εξαίρεση τις ΗΠΑ) που αποτελούν σημαντικούς αγοραστές των ελληνικών τουριστικών υπηρεσιών (π.χ. Ευρωζώνη και Ηνωμένο Βασίλειο). Αναλυτικά, τα ταξιδιωτικά έσοδα διαμορφώθηκαν στα €20,5 δισεκ. -το υψηλότερο επίπεδο σε τρέχουσες τιμές από τότε που υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (2002)- σημειώνοντας ετήσια άνοδο 15,7% ή €2,8 δισεκ. Θετική ήταν η συνεισφορά της συνιστώσας των αφίξεων και αρνητική της συνιστώσας της δαπάνης ανά ταξιδιώτη.⁴ Το σύνολο των αφίξεων ανήλθε σε 32,7 εκατ. ταξιδιώτες από 27,8 εκατ. ταξιδιώτες το 2022 (+2,6 εκατ. ταξιδιώτες ή +15,6% από την ΕΕ-27 και +2,3 εκατ. ταξιδιώτες ή +20,8% από χώρες εκτός ΕΕ-27), ενώ η δαπάνη ανά ταξιδιώτη μειώθηκε στα €603,3 από €620,0 το 2022. Τέλος, το 2023, τα ταξιδιωτικά έσοδα, οι ταξιδιωτικές αφίξεις και η δαπάνη ανά ταξιδιώτη ξεπέρασαν τα προ πανδημίας επίπεδα κατά 12,5%, 4,4% και 7,0% αντίστοιχα. Η ενίσχυση της δαπάνης ανά ταξιδιώτη οφείλεται σε έναν βαθμό στην ενίσχυση του επιπέδου των τιμών. Ενδεικτικά, ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) της κατηγορίας των ξενοδοχείων και εστιατορίων σημείωσε σωρευτική αύξηση 13,6% την 4ετία 2020-2023.⁵

- Ισοζύγιο Πρωτογενών Εισοδημάτων (-€4,8 δισεκ. το 2023 από -€0,8 δισεκ. το 2022)

Το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων (balance of primary incomes) αποτελείται από 3 επί μέρους ισοζύγια: το ισοζύγιο αμοιβών και μισθών, το ισοζύγιο τόκων, μερισμάτων και κερδών και το ισοζύγιο λοιπών πρωτογενών εισοδημάτων. Το 2023, το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων παρουσίασε έντονη επιδείνωση. Από έλλειμμα €0,8 δισεκ. το 2022 διαμορφώθηκε σε έλλειμμα €4,8 δισεκ. το 2023. Η εν λόγω μεταβολή προήλθε από την αύξηση των πληρωμών για τόκους, μερίσματα και κέρδη κατά €6,3 δισεκ. η οποία υπεραντιστάθμισε την αντίστοιχη αύξηση των εισπράξεων κατά €2,1 δισεκ., με αποτέλεσμα τη χειροτέρευση του ισοζυγίου κατά €4,2 δισεκ. (βλέπε Σχήματα 2.1 και 2.2). Η εκροή κεφαλαίων προς την αλλοδαπή υπό τη μορφή τόκων, μερισμάτων και κερδών αποτελεί εισόδημα φορέων του εξωτερικού που έχουν επενδύσει στην ελληνική οικονομία, δηλαδή που έχουν στην κατοχή τους εγχώρια περιουσιακά στοιχεία.

- Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων (+€1,3 δισεκ. το 2023 από -€0,3 δισεκ. το 2022)

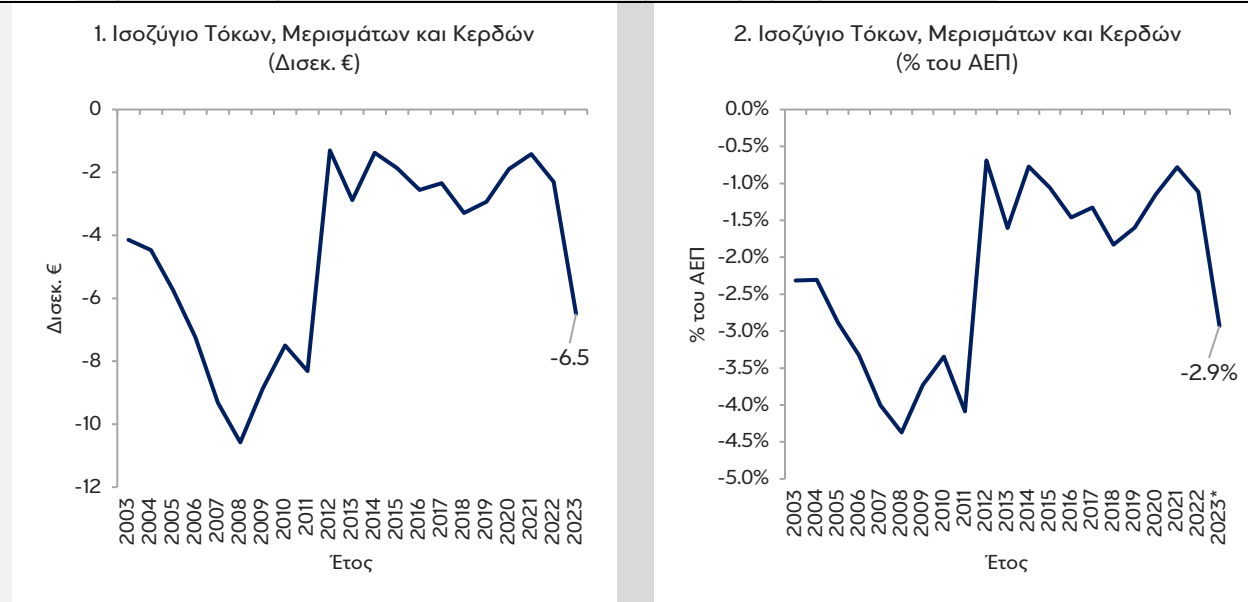
Το ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων (balance of secondary incomes) αποτελείται από 2 επί μέρους ισοζύγια: το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (μονομερείς μεταβιβάσεις κεφαλαίων προς και από

⁴ Ισχύει ότι: Τουριστικά Έσοδα \equiv Ταξιδιωτικές Αφίξεις * Δαπάνη Ανά Ταξιδιώτη.

⁵ Σε ό,τι αφορά το πλεόνασμα του ισοζυγίου μεταφορών καταγράφηκε μείωση στα €3,3 δισεκ. το 2023 από €3,8 δισεκ. το 2022 (-15,0%, κυρίως λόγω της πτώσης των ναύλων για πλοία μεταφοράς ξηρού φορτίου όπως αναφέρεται στην ενδιάμεση έκθεση νομισματικής πολιτικής της ΤτΕ), ενώ το ισοζύγιο λοιπών υπηρεσιών κινήθηκε ανοδικά, καταγράφοντας πλεόνασμα €0,5 δισεκ. από έλλειμμα €0,2 δισεκ., αντισταθμίζοντας τις απώλειες του ισοζυγίου μεταφορών.

το εξωτερικό) και το ισοζύγιο λοιπών τομέων. Το 2023, το ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων κατέγραψε βελτίωση από έλλειμμα €0,3 δισεκ. το 2022 σε πλεόνασμα €1,3 δισεκ. το 2023. Η προαναφερθείσα αύξηση πηγάζει κυρίως από το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης το οποίο από έλλειμμα €0,4 δισεκ. το 2022 ανήλθε σε πλεόνασμα €0,9 δισεκ. το 2023. Η εκταμίευση πόρων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο των δόσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - σκέλος επιχορηγήσεων- είχε θετική συνεισφορά σε αυτό το αποτέλεσμα.

Σχήμα 2: Ελλάδα – Ισοζύγιο Τόκων, Μερισιμάτων και Κερδών
(*στο Σχήμα 2.2 το ονομαστικό ΑΕΠ του 2023 ισούται με την πρόβλεψη του ΔΝΤ τον Ιαν-24, €221,6 δισεκ.)

Πηγή: ΤτΕ, ΕΛΣΤΑΤ, ΔΝΤ, Eurobank Research.

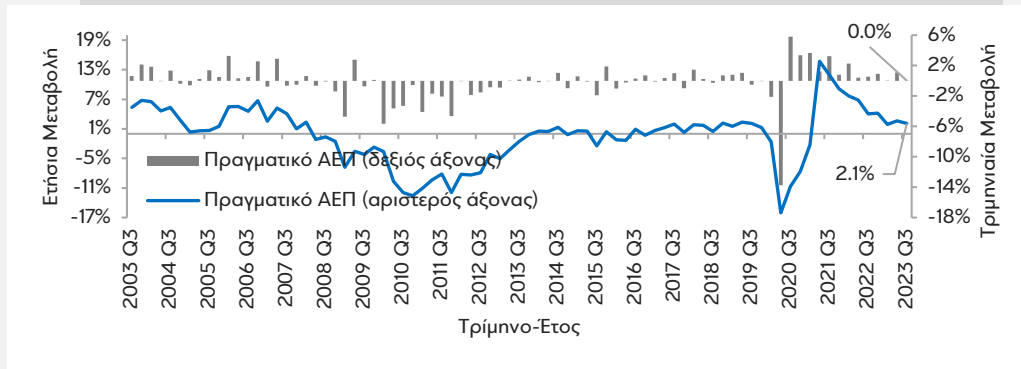
Εν κατακλείδι, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στην Ελλάδα συρρικνώθηκε σε ετήσια βάση κατά περίπου 4 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ το 2023, εντούτοις παρέμεινε σε σχετικά υψηλά επίπεδα. Το εν λόγω αποτέλεσμα προήλθε από την πτώση των τιμών της ενέργειας και την άνοδο των τουριστικών εισπράξεων. Αντιθέτως, οι αυξημένες πληρωμές για τόκους, μερίσματα και κέρδη προς το εξωτερικό αντιστάθμισαν σε έναν βαθμό το παραπάνω θετικό αποτέλεσμα. Όπως έχουμε αναφέρει σε παλαιότερο τεύχος του δελτίου 7 Ημέρες Οικονομία, η περαιτέρω συρρίκνωση του εξωτερικού ελλείμματος της Ελλάδας συνδέεται με την ενίσχυση: 1^{ον}, της διαρθρωτικής ανταγωνιστικότητας, 2^{ον}, των επενδύσεων σε εξωστρεφείς κλάδους και 3^{ον}, της εθνικής αποταμίευσης.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 3^ο τρίμηνο 2023 η ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +2,1% YoY (+2,6% YoY το Q2 2023 και +4,1% YoY το Q3 2022) και η αντίστοιχη τριμηνιαία μεταβολή ήταν 0,0% QoQ (+1,1% QoQ το Q2 2023 και +0,5% QoQ το Q3 2022)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2023: 2023 2,4%, 2024 2,3%, 2025 2,2%

ΑΕΠ (% YoY, % QoQ)

Περίοδος: Q3 2003–Q3 2023

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: -0,3%

Διάμεσος: +0,6%

Μέγιστο: +14,7% (Q2 2021)

Ελάχιστο: -16,0% (Q2 2020)

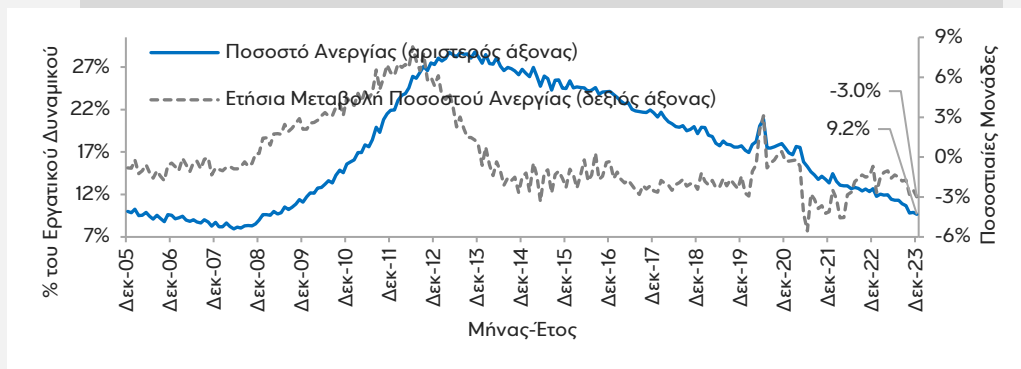
Δημοσίευση: 6/12/2023 (προσωρινά στοιχεία)

Επόμενη: 7/3/2023

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Δεκέμβριο 2023 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 9,2% (9,4% τον Νοέμβριο 2023 και 12,2% τον Δεκέμβριο 2022) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν στο 10,6% (10,8% τον Νοέμβριο 2023 και 12,4% τον Δεκέμβριο 2022)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2023: 2023 11,4%, 2024 10,7%, 2025 9,9%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 12/2005-12/2023

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 17,1%

Διάμεσος: 17,1%

Μέγιστο: 28,3% (11/2013)

Ελάχιστο: 7,4% (5/2008)

ΑΑ = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.

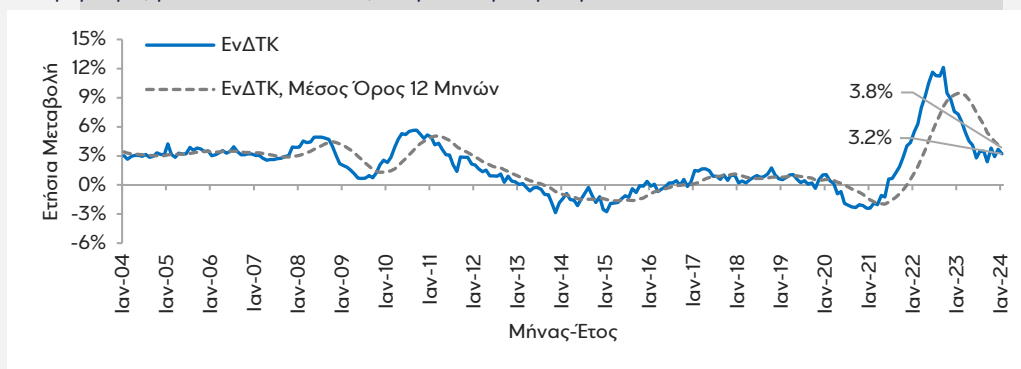
Δημοσίευση: 1/2/2024

Επομ. δημ.: 1/3/2024

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Ιανουάριο 2024 η ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +3,2% YoY (+3,7% YoY τον Δεκέμβριο 2023 και +7,3% YoY τον Ιανουάριο 2023)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν 3,8% YoY (4,2% YoY τον Δεκέμβριο 2023 και 9,4% YoY τον Ιανουάριο 2023)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2023: 2023 4,3%, 2024 2,8%, 2025 2,1%

ΕνΔΤΚ (% YoY)

Περίοδος: 1/2004-1/2024

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: +2,0%

Διάμεσος: +1,6%

Μέγιστο: +12,1% (9/2022)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

Δημοσίευση: 15/2/2024

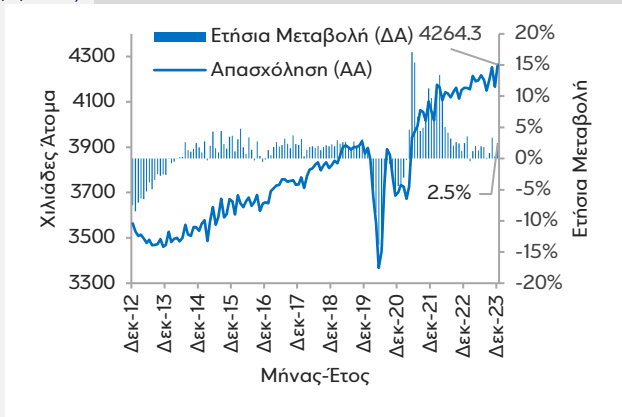
Επομ. δημ.: 8/3/2024

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας και Προσδοκιών της Ελληνικής Οικονομίας

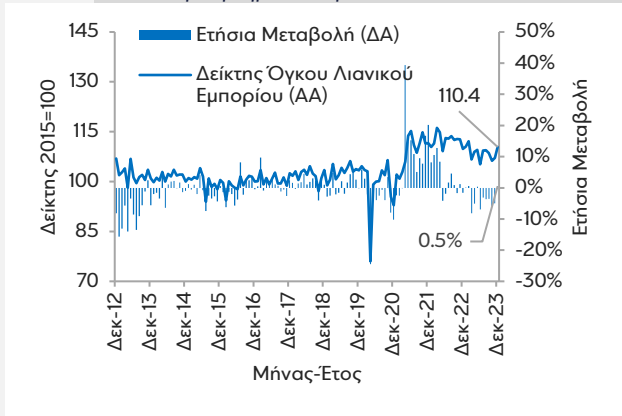
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +2,5% YoY τον Δεκ-23 από +0,3% YoY τον Νοε-23, +1,5% YoY την περίοδο Ιαν-23 – Δεκ-23 (12Μ) από +5,5% YoY την περίοδο Ιαν-22 – Δεκ-22 (επόμενη δημοσίευση: 1/3/2024)

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 104,8 ΜΔ τον Φεβ-24, -2,4 ΜΔ MoM και -2,5 ΜΔ YoY τον Φεβ-24 από +1,4 ΜΔ MoM και +1,5 ΜΔ YoY τον Ιαν-24 (επόμενη δημοσίευση: 27/3/2024)

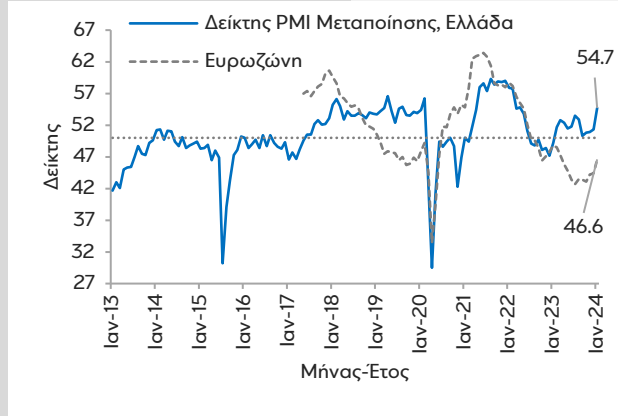
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: +3,1% MoM και +0,5% YoY τον Δεκ-23 από +0,8% MoM και -5,0% YoY τον Νοε-23, -3,4% YoY την περίοδο Ιαν-23 – Δεκ-23 (12Μ) από +3,0% YoY την περίοδο Ιαν-22 – Δεκ-22 (επόμενη δημοσίευση: 29/3/2024)

Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -47,2 ΜΔ τον Φεβ-24, -0,9 ΜΔ MoM και +0,2 ΜΔ YoY τον Φεβ-24 από -6,0 ΜΔ MoM και -4,9 ΜΔ YoY τον Ιαν-24 (επόμενη δημοσίευση: 27/3/2024)

Δείκτης Παραγωγής Μεταποίησης: +2,2% MoM και +4,8% YoY τον Δεκ-23 από -4,0% MoM και +2,9% YoY τον Νοε-23, +4,2% YoY την περίοδο Ιαν-23 – Δεκ-23 (12Μ) από +4,5% YoY την περίοδο Ιαν-22 – Δεκ-22 (επόμενη δημοσίευση: 8/3/2024)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 54,7 ΜΔ τον Ιαν-24, +3,4 ΜΔ MoM και +5,5 ΜΔ YoY τον Ιαν-24 από +0,4 ΜΔ MoM και +4,1 ΜΔ YoY τον Δεκ-23 (επόμενη δημοσίευση: 1/3/2024)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), S&P Global, Eurobank Research.

Σημείωση: ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη, ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα, και ως ΑΑ και ΔΑ τον αριθμητικό και τον κάθετο άξονα αντίστοιχα.

Πίνακας Α3: Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Ενημέρωση: 1/3/2024

Μεταβλητές	Στοιχ.	Πηγή	Μέτρηση	Εποχ. Διόρθ.	Τελευταία Παρατήρηση	Παρατήρηση		Παρατηρήσεις Παρελθόντων Ετών								
						Προηγούμενης Περιόδου		2019	2018	2017	2016	2015	2014			
Βασική Επισκόπηση																
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	y	(1), (7)	% YoY	-	5.6%	2022	8.4%	2021	-9.3%	2020	1.9%	2019	1.7%	2018	1.1%	2017
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις	-	190.7		180.6		166.7		183.8		180.4		177.4	
Όνομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις	-	206.6		181.5		165.0		183.3		179.6		176.9	
Ποσοστό Ανεργίας			%	-	12.4%		14.8%		17.6%		17.9%		17.7%		21.8%	
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			% YoY	-	9.3%		0.6%		-1.3%		0.5%		0.8%		1.1%	
Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος			% YoY	-	7.8%		1.5%		-0.8%		0.2%		-0.2%		0.3%	
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q		% YoY	Ναι	2.1%	2023 Q3	2.6%	2023 Q2	4.1%	2022 Q3	11.9%	2021 Q3	-10.7%	2020 Q3	2.1%	2019 Q3
Ποσοστό Ανεργίας			% QoQ	Ναι	0.0%		1.1%		0.5%		3.2%		5.8%		-0.5%	
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			% YoY	Ναι	9.2%	Δεκ-23	9.4%	Νοε-23	12.2%	Δεκ-22	12.8%	Δεκ-21	17.0%	Δεκ-20	17.2%	Δεκ-19
Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	q		% YoY	Ναι	3.2%	Ιαν-24	3.7%	Δεκ-23	7.3%	Ιαν-23	5.5%	Ιαν-22	-2.4%	Ιαν-21	1.1%	Ιαν-20
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			% YoY	Ναι	4.3%	2023 Q3	5.5%	2023 Q2	8.6%	2022 Q3	1.2%	2021 Q3	0.0%	2020 Q3	-0.1%	2019 Q3
Σύνολο Πραγμ. Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος																
Πραγμ. Ιδιωτική Κατανάλ. (Νοικοκυριά και ΜΚΙΕΝ)	q	(1), (7)	% YoY	Ναι	0.9%	2023 Q3	1.7%	2023 Q2	5.9%	2022 Q3	7.0%	2021 Q3	-5.4%	2020 Q3	0.1%	2019 Q3
Πραγμ. Δημόσια Κατανάλωση			% YoY	Ναι	-0.7%		1.2%		2.2%		2.6%		4.9%		-0.4%	
Πραγμ. Επενδύσεις Παγίων (Ιδιωτικές και Δημόσιες)			% YoY	Ναι	4.9%		9.2%		-4.0%		17.7%		4.7%		10.0%	
Πραγμ. Εξαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)			% YoY	Ναι	1.0%		-0.5%		-1.2%		48.2%		-32.4%		10.4%	
Πραγμ. Εισαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)			% YoY	Ναι	2.9%		-0.6%		1.6%		22.2%		-8.1%		3.4%	
Αποτελεσματικότητα																
Πραγμ. Παραγωγή της Εργασίας (ανά απασχολούμενο)	q	(4), (7)	% YoY	Ναι	1.2%	2023 Q3	1.6%	2023 Q2	3.6%	2022 Q3	7.5%	2021 Q3	-7.6%	2020 Q3	0.7%	2019 Q3
Πραγμ. Παραγωγή της Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)			% YoY	Ναι	1.2%		0.5%		4.4%		10.9%		-8.5%		4.2%	
Αγορά Εργασίας																
Απασχολούμενοι	m	(1), (7)	χιλ. άτομα	Ναι	4264.3	Δεκ-23	4166.6	Νοε-23	4162.2	Δεκ-22	4061.5	Δεκ-21	3701.1	Δεκ-20	3870.9	Δεκ-19
Ανεργοί			χιλ. άτομα	Ναι	430.1		430.8		576.5		598.8		755.5		806.2	
Εργατικό Δυναμικό			χιλ. άτομα	Ναι	4694.4		4597.4		4738.7		4660.3		4456.6		4677.1	
Μη Ενεργός Πληθυσμός			χιλ. άτομα	Ναι	3093.4		3192.7		3078.4		3186.4		3422.6		3232.4	
Αγορά Ακινήτων																
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	q	(2), (7)	% YoY	Όχι	11.9%	2023 Q3	14.5%	2023 Q2	12.6%	2022 Q3	8.8%	2021 Q3	3.9%	2020 Q3	8.3%	2019 Q3
Βιομηχανία και Εμπόριο																
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI)	m	(5), (7)	ΜΔ	Ναι	54.7	Ιαν-24	54.7	Δεκ-23	49.2	Ιαν-23	57.9	Ιαν-22	50.0	Ιαν-21	54.4	Ιαν-20
Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής	m	(1), (7)	% YoY	Ναι	3.8%	Δεκ-23	3.1%	Νοε-23	-1.2%	Δεκ-22	9.0%	Δεκ-21	41.0	Δεκ-20	-3.7%	Δεκ-19
Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο			% YoY	Ναι	0.5%		-5.0%		-1.5%		20.1%		-10.2%		-0.1%	
Εξωτερικοί Τομείς																
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (Α+B+Γ+Δ)	m	(2), (7)	Σ12m € δις	Όχι	-14.1	Δεκ-23	-14.6	Νοε-23	-21.2	Δεκ-22	-12.3	Δεκ-21	-11.0	Δεκ-20	-2.7	Δεκ-19
A. Ισοζύγιο Αγαθών (Α1+Α2+Α3)			Σ12m € δις	Όχι	-32.4		-32.6		-39.6		-26.7		-18.5		-22.8	
A1. Καυσιμίων			Σ12m € δις	Όχι	-6.9		-7.2		-13.3		-5.9		-3.2		-5.0	
A2. Πλοίων			Σ12m € δις	Όχι	-0.1		-0.1		-0.3		0.0		-0.1		-0.3	
A3. Χωρίς Καύσιμα και Πλοία			Σ12m € δις	Όχι	-25.4		-25.4		-26.0		-20.8		-15.3		-17.4	
B. Ισοζύγιο Υπηρεσιών (B1+B2+B3)			Σ12m € δις	Όχι	21.7		21.7		19.4		12.8		7.3		21.1	
B1. Ταξιδιωτικό			Σ12m € δις	Όχι	18.0		18.0		15.8		9.4		3.5		15.4	
B2. Μεταφορών			Σ12m € δις	Όχι	3.3		3.3		3.8		3.6		3.9		5.9	
B3. Λοιπών Υπηρεσιών			Σ12m € δις	Όχι	0.5		0.4		-0.2		-0.2		-0.2		-0.2	
Γ. Ισοζύγιο Πρωτογενών Εισοδημάτων (Γ1+Γ2+Γ3)			Σ12m € δις	Όχι	-4.8		-4.3		-0.8		0.4		-0.3		-1.6	
Γ1. Αμοιβών και Μισθών			Σ12m € δις	Όχι	-1.1		-1.1		-1.3		-1.1		-1.1		-1.2	
Γ2. Τόκων, Μεριμάτων και Κερδών			Σ12m € δις	Όχι	-6.5		-6.2		-2.3		-1.4		-1.9		-2.9	
Γ3. Λοιπών Πρωτογενών Εισοδημάτων			Σ12m € δις	Όχι	2.8		3.1		2.8		2.9		2.8		2.5	
Δ. Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων (Δ1+Δ2)			Σ12m € δις	Όχι	1.3		0.7		-0.3		1.2		0.6		0.6	
Δ1. Γενικής Κυβέρνησης			Σ12m € δις	Όχι	0.9		0.2		-0.4		1.3		0.5		0.5	
Δ2. Λοιπών Τομέων			Σ12m € δις	Όχι	0.5		0.5		0.1		0.0		0.0		0.1	
Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση)																
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ	y	(1), (7)	%	-	-2.4%	2022	-7.0%	2021	-9.7%	2020	0.9%	2019	0.9%	2018	0.8%	2017
Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ			%	-	0.1%		-4.5%		-6.7%		3.9%		4.3%		3.9%	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ			%	-	172.6%		195.0%		207.0%		180.6%		186.4%		179.5%	
Επιτόκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας																
Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων	-	(2), (7)	%	-	4.00%	20/9/23	3.75%	2/8/23	3.50%	21/6/23	3.25%	10/5/23	3.00%	22/3/23	2.50%	8/2/23
Δημοπρασίες Σταθερού Επιτοκίου			%	-	4.50%		4.25%		4.00%		3.75%		3.50%		3.00%	
Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης			%	-	4.75%		4.50%		4.25%		4.00%		3.75%		3.25%	
Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου και Τραπεζικά Επιτόκια																
Απόδοση Τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (10 έτη), Τέλος Περιόδου	m	(6), (7)	%	-	3.24%	Ιαν-24	3.08%	Δεκ-23	4.32%	Ιαν-23	1.77%	Ιαν-22	0.69%	Ιαν-21	1.88%	Ιαν-20
Διαφορά Απόδοσεων Ελλάδα-Γερμανία (10 έτη), Τέλος Περιόδου			ΜΒ	-	107.8		104.7		204.4		175.5		120.5		162.3	
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (νέων)	(2), (7)		%	-	0.51%	Δεκ-23	0.50%	Νοε-23	0.10%	Δεκ-22	0.04%	Δεκ-21	0.08%	Δεκ-20	0.18%	Δεκ-19
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (νέων)			%	-	6.06%		6.25%		5.06%		3.76%		3.78%		4.34%	
Χρηματοδότηση																
Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (Α+B+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	152.3	Δεκ-23	147.3	Νοε-23	146.8	Δεκ-22	139.2	Δεκ-21	168.8	Δεκ-20	173.5	Δεκ-19
A. Γενική Κυβέρνηση			€ δις	Όχι	34.3		34.5		31.7		29.9		27.4		19.7	
B. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις			€ δις	Όχι	76.4		71.4		72.0		64.5		73.1		73.9	
Γ. Ιδιώτες και ΙΜΚΙ			€ δις	Όχι	37.0		37.0		38.4		39.8		60.5		69.4	
Δ. Αγρότες, Ελευθ. Επαγγελματίες και Ατομικές Επικ.			€ δις	Όχι	4.6		4.5		4.8		4.8		7.8		10.5	
Καταθέσεις και Ρέπος																
Σύνολο Καταθέσεων και Ρέπος (Α+B+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	228.6	Δεκ-23	223.5	Νοε-23	227.1	Δεκ-22	217.7	Δεκ-21	215.3	Δεκ-20	203.8	Δεκ-19
A. Κάτοικοι Εσωτερικού (Α1+Α2+Α3)			€ δις	Όχι	201.6		196.4		196.7		188.2		173.7		159.1	
A1. Γενική Κυβέρνηση			€ δις	Όχι	6.8		7.9		8.0		8.1		10.4		15.9	
A2. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (Α2.1+Α2.2+Α2.3)			€ δις	Όχι	48.2		44.9		47.4		44.9		36.9		26.4	
A2.1. Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις			€ δις	Όχι	0.8		0.9		0.9		1.4		1.3		1.1	
A2.2. Λοιπά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα			€ δις	Όχι	3.3		2.6		2.8		3.2		3.2		2.1	
A2.3. Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις			€ δις	Όχι	44.0		41.4		43.8		40.3		32.3		23.2	
A3. Νοικοκυριά και ΙΜΚΙ			€ δις	Όχι	146.6		143.6		141.3		135.1		116.7		116.7	
B. Κάτοικοι Λοιπών Χωρών Ευρωζώνης			€ δις	Όχι	4.8		4.7		4.6		3.8		2.1		1.8	
Γ. Μη Κάτοικοι Ευρωζώνης			€ δις	Όχι	10.9		10.7		11.1		9.4		6.2		6.0	
Δ. Υποχρεώσεις Σχετιζ. με Μεταβιβάζ. Περιουσι. Στοιχεία			€ δις	Όχι	11.4		11.7		14.6		16.4		33.3		37.0	
Δείκτες Εμπιστοσύνης																
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	m	(3), (7)	ΜΔ	Ναι	104.8	Φεβ-24	107.2	Ιαν-24	107.3	Φεβ-23	113.7	Φεβ-22	94.3	Φεβ-21	112.7	Φεβ-20
Βιομηχανία (στάθμιση 40%)			ΜΔ	Ναι	-4.4		-1.6		5.3		10.4		-6.7		5.5	
Υπηρεσίες (στάθμιση 30%)			ΜΔ	Ναι	37.1		37.7		16.3		41.3		-16.0		30.3	
Καταναλωτής (στάθμιση 20%)			ΜΔ	Ναι	-47.2		-46.3		-47.4		-38.9		-43.4		-7.8	
Λιανικό Εμπόριο (στάθμιση 5%)			ΜΔ	Ναι	17.5		10.7		23.9		10.9		-4.5		25.6	
Κατασκευές (στάθμιση 5%)			ΜΔ	Ναι	9.2		21.7		10.2		-2.7		-7.9		-27.8	

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ. Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Μιχαήλ Βασιλειάδης
 Ερευνητής Οικονομολόγος
mvasileiadis@eurobank.gr
 + 30 214 40 59 709

Δρ. Στυλιανός Γώγος
 Ερευνητής Οικονομολόγος
sgogos@eurobank.gr
 + 30 214 40 63 456

Μαρία Κασόλα
 Ερευνήτρια Οικονομολόγος
mkasola@eurobank.gr
 + 30 210 40 63 453

Marcus Bensasson
 Ερευνητής Οικονομολόγος
mbensasson@eurobank.gr
 + 30 214 40 65 113

Δρ. Κωνσταντίνος Πέππας
 Ερευνητής Οικονομολόγος
kpeppas@eurobank.gr
 + 30 214 40 63 520

Παρασκευή Πετροπούλου
 Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetropoulou@eurobank.gr
 + 30 214 40 63 455

Δρ. Θεόδωρος Ράπανος
 Ερευνητής Οικονομολόγος
trapanos@eurobank.gr
 + 30 214 40 59 711

Σιμεώνη – Ελένη Σούρου
 Junior Οικονομική Αναλύτρια
ssourou@eurobank.gr
 + 30 214 40 65 120

Δρ. Θεόδωρος Σταματίου
 Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr
 + 30 214 40 59 708

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
 Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/forma-ekdilosis-endiaferontos>
 Ακολουθήστε μας στο twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group
 Ακολουθήστε μας στο LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein. Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc. reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc. that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

